

# Å begripe gjennom bevegelse

## *utstilling* billedkunst

### Lydinstallasjon

Kjell Bjørgeengen og Aernoudt Jacobs

Bergen Kunstmuseum, Lysverket

Syn for lyd, øre for bilde

Bestemmelsesstedet. Et nyttig ord. Det forteller noe om bevegelser i rom. Stedet man beveger seg henimot. Men andre betydninger klinger med. Både skjebnetunge og frihetsberusende. «Med bestemmelsen spinnest stedet inn i en kulturell orden», skriver forfatteren Fredrik Tygstrup om dette litt gammelmodige begrepet. Det handler om en subjektiv tilegnelse av et fysisk rom. Å begripe gjennom bevegelse. Forståelse ved bruk.

Tårnsalen i det gamle lysverksbygget er en estetisk opplevelse i seg selv. En sylinderformet sluse for lyset. Et rom som egentlig ikke trenger andre bilder enn de som viser seg på himmelen til alle døgnets tider. Skyer, stjerner og meteorologiske fenomener. Lydinstallasjonen til Bjørgeengen og Jacobs blir derfor et risikoprojekt. 13 terningformede høyttalere, symmetrisk strødd utover den store gulvflaten. Omtrent like mange flatskjermer på veggene. Alt hvitt som i en sukkerskål. Vi oppfordres til å ta av oss skoene før vi går inn. Jeg tenker på muslimenes blå helligdom i Istanbul. Nå har Bergen fått sin hvite moské.

Hvor går grensen for visuell meningsdannelse i et bilde? Hvor lite skal til, hvor mye er for mye? Slike spørsmål har lenge stått sentralt for Kjell Bjørgeengens elektroniske kunst. Denne gang lar han de forvrengte lysbølgene fra monitorene vekselvirke med de billedskapende feltopptakene til lydkunstneren Aernoudt Jacobs. Ikke bare gulvet vibrerer, hele rommet, ja faktisk hele bygningen, løses opp og brytes ned av usynlige energier. Tilvenningsprosessen tar kanskje fem minutter. Da, midt i overgangen mellom en lydsekvens og en annen, mellom hylende bremses og en isklump som smelter, er det som om du føler elektronenes dans på kroppen. Du ikke bare ser at lysstyrken på skjermene er bygget opp av både partikler og bølger, du blir en del av det, på en måte som vanskelig lar seg oversette til fortolkningens språk.

Ubestemmelsesstedet. Stedet hvor det vi ser eller hører aldri er fenomenene selv, alltid kun deres virkninger. Installasjonen i Tårnsalen gir oss en kunstopplevelse utenfor det vanlige. Hinsides det visuelle. Dette er lyset fra noe som fungerer, lyden av noe som treffer – og omvendt.

ØYSTEIN HAUGE